

Posamezna številka 6 vinarjev.

"DAN" izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 2. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'— četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Izozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Konfiskacije in drugo.

Češki pesnik Machar — ki je deloma tudi pri nas znan — je napisal nekoč prav čedno stvar, kako bi pisali klerikalni časopisi, ako bi prišel Kristus na svet. Prav lepo je tam povedal kako bi kričal ta ali oni klerikalni časopis n. pr. ob priliki, ko je pometal one kupčevalce iz templja, kako bi pisali proti temu prevratniku, revolucionarju itd. ob priliki, ko je govoril te ali one besede, kako bi pisali ob njegovi smrti itd. Sploh stvar je bila posrečena: Kakor so nekoč farizeji govorili o Jezusu, tako bi pisali danes klerikalni listi o njem, ko bi se naenkrat pokazal med nami. To se je že večkrat reklo, Machar je to samo bolj jasno pokazal v štihu današnjih klerikalnih listov. Stvar se je že pred nekaj leti tiskala. Machar je napisal še mnogo drugih podobnih stvari saj napiše vsako nedeljo podlistek za praški "Čas". Ti podlistki so bili izdani skupaj pod naslovom "Macharjeva čitanka", ki je doživela pet izdaj in se je prodajala povsod, koder prebivajo Čehi. Naenkrat pa se je zdela cenzorju na Moravskem, da je "Macharjeva čitanka" grozno pregrešna knjiga in da je verjeto nevarna... Na Moravskem se sicer govori prav tako češko kakor na Češkem, čitajo se tam vse iste knjige — toda moravski cenzor je bil tega mnenja, da je na Moravskem lahko marsikaj nevarno, kar se na Češkem lahko tiska — in je Macharjevo čitanko konfiskiral. Konfiskacija je vzbudila veliko senzacijo — ker je bila brez pomena. Imela je le ta uspeh, da se je knjiga le še bolj čitala in založnik je pisal o tem prav veselo pismo. Saj je šel lahko Moravan na Češko, kupil je tam knjigo in — ker še nismo v Avstriji tako daleč, da bi na meji med posameznimi deželami stali uradniki, ki bi vsakega potnika pregledali, kaj vozi s seboj — je vsak lahko knjigo čital doma. Zaradi take brezsmiselne konfiskacije je prof. Masaryk te dni vložil interpelacijo. (Ker je knjiga pisana v češkem jeziku, so jo morali prevesti na nemški jezik in Machar je rekel, da je prav vesel, da se bo njegova knjiga, ki je baje cerkvi, narodu in državi nevarna (na državne stroške prevedla v nemščino.)

Vsled interpelacije je seveda bila cela knjiga imunitizirana, sedaj pa so se oglašili voditelji katoliškega avstrijskega ljudstva in so vprašali preds. Sylvestra, kako je bilo mogoče, da je bila Masarykova interpelacija meni nič tebi nič vzeta na znanje. Vprašanje na preds. Sylvestra so podpisali posl. Hruban, vodja moravskih kler. in posl. Hauser vodja nemških kler. Preds. Sylvestr je seveda obžaloval, da se je vse to zgodilo, in je obljubil, da bo stvar preiskal. Izkazalo se je, da je oni uradnik, ki je preskrbel nemški prevod mislil, da je samo po sebi uveljavljeno, da se interpelaciji ugodi, ker je knjiga že preje doživela tri izdaje... Klerikalci pa so mislili, da bi bilo treba za tako stvar delati zopet v zbornici in zgubljati čas o tem, kako se žali verski čut... Sedaj je seveda prepozno in knjiga ima pristo po to Moravo.

Praški "Čas" piše o tem: "Da se češki klerikalci in gospod dr. Šusteršič pohujšuje nad interpelacijo prof. Masaryka oz. Macharjevo knjigo, se ne čudimo. Ampak da češki klerikalci kličejo na pomoč tuje klerikalce, dokazuje, da klerikalizem ne pozna nikakih narodnih obzirov in da spadajo vsi klerikalci skupaj..."

Oni feljton Macharjev je bil tudi pri nas konfisciran, ko je izšel v prevodu v "Sloven-

skem domu..." Ta različnost avstrijske cenzure je sploh čudna. Pa k sreči imamo še parlament, ki skrbi zato, da smejo avstrijski državljani v kaki deželi čitati, kar čitajo njih so-državljeni v drugi deželi. Proti nesrečnim knjigam, ki žalijo »verski čut« in so »mladini pohujšljive« je bilo včasih eno sredstvo: ogenj. Sedaj niti ne drži.

Ljubljanski škof je z »Erotiko« izkusil, da tudi to ne pomaga. Ker konfiskacije tudi ne pomagajo, potem pa nič ne pomaga. Resnica pride tako ali tako med ljudstvo — in ono sodi.

Groznje nemškega cesarja Viljema II.

Nemški cesar, kakor je znano, zelo rad da čuti, da je po božji milosti cesar in se rad postavi nad vse parlamente in zakone. Svojo osebo zelo rad stavi v ospredje in rad paradi. Mož ima čedno postav, gori zavahane brke in prav ponosen nastop. Zato se da rad fotografirati, da bi ga imeli njegovi podaniki vedno in povsod pred očmi. V vsakem nemškem listu ga vidite enkrat v tej drugi v drugi uniformi. Viljem se hoče pokazati, da je mogočen. Pa tudi učen hoče biti, postal je častni doktor raznih univerz in se rad vtika tudi v razna vprašanja, za katera se drugi vladarji ne brigajo.

Pri tem pa se Viljem II. včasih spozabi in se zagovori. Nemški kanclerji so že parkrat imeli težave, da so popravili, kar je Viljem zavozil. Že l. 1900. je imel nemški parlament afero zaradi Viljemovih izjav, kajti taki gospodje morajo paziti na to, kaj govorijo, ker so njih besede važne...

Viljem pa je prerad pozabi, da danes v državi ni on edini gospodar, zato se mu rado zgodi, da predokrito govori in s tem razburi evropsko javnost.

Leta 1908. so se morale sprejeti nekatere določbe, ki so Viljema nekoliko omejile v njegovi samooblastnosti. Od takrat je Viljem res molčal.

Nemški cesar rad potuje in se rad udeleži raznih slavnosti. Pred par meseci smo čuli da se je peljal na Korfu. Tam si je nekoliko odpočil: seveda: lepa priroda, svež zrak, južno solnce, sinje morje, grška močna vina... Človek se res okrepča, ako tako živi. Tako se je vrnil Viljem domov v Berlin — in že je zopet polom. V Berlinu so Viljema nekoliko čudno informirali o dogodkih v elzaško-lotrinški zbornici in Viljema se je polotila jeza in je rekel dr. Schwanderju, županu mesta Strassburga: Slušajte! Vi ste nas doslej poznali le po dobri strani. Povem pa vam, da nas lahko spoznate s slabe strani. Tako ne more iti naprej. Ako pojde tako naprej, uničimo vašo ustavo (po drugih poročilih: razbijem vašo ustavo v nič) in vas priklopimo Prusiji.

Te besede so bile seveda ogenj v streho. Po francosko nemški vojni je pripadla Alzacija in Lotarnigija kot državni deželi k Nemčiji in sta dobili svojo ustavo. Viljem pa naenkrat zapreti, da bo deželi — anektiral. In zakaj se je to zgodilo? Ker elzaško-lotrinški zbor ni sprejel v proračun svote, ki jih dobi nemški cesar za razne darove. V Berlinu so bili vsi preplašani, da so si upali poslanci sprejeti tak proračun in so zahtevali, da se vstavi položaja za cesarjeve darove. To je Viljema razjezilo. Poleg tega je elzaško-lotarinški zbor vzel Viljemov lov v deželi. In pa: grafenstadske to-

varne so izgubile državno delo, ker je baje neki inženjer delal protinemško propagando. Neki podtajnik Mandel, ki je to stvar denunciral, je postal takoj ekselencia. Tako Viljem dobre plačuje in hude je hotel kaznovati, pa menda ne bo šlo. Ustava se ne da meni nič, tebi nič vzeti.

Besede Viljemove pa so odmevale tudi v Parizu. Francoski listi pišejo prav hudo. Pravijo, da je Viljem slisal, ko se je vozil na Korfu, kako Italijani streljajo po Sredozemskem morju in ga je prijel veselje do vojne.

Zato je pa angleški Churchill rekel: Vsak mesec prinese nov vzrok za strašno oboroževanje. Moja dolžnost je letos zopet prositi parlament za vojake, za ladje in za denar... Ohraniti moramo prvenstvo na morju — potem je skoraj gotovo, da ne pride do vojne.

Besede nemškega cesarja imajo v tem času tem večji pomen, ker izzivajo doma in v tujini. Zato se toliko piše o njih.

JOSIP WESTER.

Reformni srednješolski zavodi in naši odnošaji.

(Konec.)

IV. Kaj sledi iz tega za nas.

Na Kranjskem doslej še ni sledu o takem zavodu. Ali ga sploh ni potreba? To je tisto vprašanje, ki bi se dalo o njem debatirati. Če ga sprožimo v javnosti, ga bodo konservativni elementi zavračali češ, gimnazija, kakršna je, nam je dajala in daladoselej vseh potrebnih uradnikov in duhovnikov, realka pa tehnikov in inženirjev. Če pa domačinov ni bilo, smo jih dobili od drugod. Tako je bilo; a ni treba, da bi pri tem ostalo; ne samo ni treba, ampak nedostatek, napaka, celo krivda naša utegne postati, če pustimo možni razvoj našega srednjega šolstva v nemar. Najvišja učna uprava je sama odredila, da se poskusi z reformnimi zavodi; zato je sedaj na nas, na naših narodnih zastopnikih in socialnih politikih, na spravi stvar v pravi tek.

H koncu svojega referata hočem še omeniti, kako bi se dalo to reformno delo začeti.

Predvsem se vriva vprašanje, kateri moderni jezik naj bi se poučeval na naših realnih gimnazijah. Tu se je treba postaviti na praktično stališče. Nemščina bi bila poleg slovenščine itak obvezna, zakaj ta paralelizem obeh jezikov mora pri nas i znaneprej ostati.

Mesto grščine pa, menim, je za naše razmere edino umestna — italijanščina. — Nedavno se je sklenila v Gorici na javnem shodu učiteljev in staršev resolucija, ki zahteva, naj se na ondnotni realki (laški) gimnaziji, ki dobi letos na jesen tretji razred, uvede slovenščina kot obvezni predmet. Pomislite: Lahki že uvidevajo, kako nujno potrebno jim je znanje drugega deželnega jezika, če hočejo uspešno tekmovali v primorskih deželah z drugimi, ki so si pridobili znanje italijanščine. Kako pa naj tekmujejo naši mladi rojaki z njimi, če jim nedostaja zmožnost v italijanščini? Zato smatram za potrebno in edino primerno, da bi se na naših realnih gimnazijah uvedla italijanščina kot obvezni učni predmet. Res je za tistega, ki hoče iti v daljni svet, francoščina in angleščina večjega pomena, ker sta to pač svetovna, mednarodna jezika. A koliko naših ljudi utegne iti v tujino? Zakaj dejstvo je, da išče vsak najrajši službe v domovini in doslej je na

raznih mestih še dokaj prostora za naše rojake, samo da so v vsakem oziru, v strokovnem in jezikovnem, dovolj usposobljeni. In k tej usposobljenosti, menim, spada pri nas tudi znanje italijanščine. Vsak, ki pozna naše odnošaje, ve, da se nam od severne strani pošiljajo nemški uradniki, posebno na Štajerskem in Koroškem, ki pa se morajo vsaj formalno izkazati z znanjem slovenščine, da je torej tamkaj tekmovalje uradnikov slovenske narodnosti z jezikovno usposobljenimi Nemci veliko težavnejše na višjih mestih celo neuspešno. Ni treba biti človeku dalekovidnemu, če trdi, da so avspicije za nas na jugu v primorskih deželah dokaj ugodnejše.

Drugo vprašanje, še važnejše, pa je, kje naj bi se ustanovili taki zavodi, kje bi bile realne gimnazije najbolj potrebne. Pričnimo z Ljubljano. Tu imamo dve popolni humanistični takozvani slovenski gimnaziji, izmed katerih je prva prenapolnjena; lani je štela 625 + 21 dijakov, oz. privstov in privatist, letos pa je prekoračila število 700. Druga, tudi nadnormalno obiskovana, ima poleg 8 osnovnih razredov pet vzporednic, lani 421 + 3, letos začelom šolskega leta ok. 450 dijakov. Potemtakem je na obeh ljubljanskih gimnazijah nad 1100 učencev, torej dovolj za 3—4 normalno obiskovane zavode; razredov je na obeh 16 osnovnih, ter 10 + 5 = 15 vzporednic vsega skup 31 gimn. razredov, torej dovolj skoro za 4 samostojne zavode. Sedaj se vpraša, 1. ali naj se iz teh vzporednic osnuje posebna, nova realna gimnazija — 2. ali naj se eden teh zavodov pretvori v realno gimnazijo ali 3. naj se na enem teh zavodov prične z realnimi vzporednicami. O teh treh možnostih ne kaže na tem mestu razpravljati, ker bi ne prišlo do končnega zaključka. Le to poudarjam, da mora eden zavod ostati humanističen, in to naj bi bila sedanja I. državna gimnazija, ki je že spričo svoje častivredne starosti in tradicije za to namenjena; pač pa naj bi se pričela II. državna gimnazija realizirati, ali da se cel zavod v to nameni, ali da se prične z realnimi vzporednicami.

Prvi način, menim, da bi bil najbolj priporočljiv. — Če pa učna uprava uvidi, da bi kazalo ustanoviti nov zavod, bi se na ta način najprej pomagalo napolnjenosti obeh sedanjih gimnazij.

Z ustanovitvijo realne gimnazije bi seveda še ne bilo rešeno vprašanje o slovenski realki v Ljubljani. Zakaj, da pride v doglednem času do selitve tako močnega zavoda, kakor je sedanja velika realka, je pričakovati. Tak zavod ostane v Ljubljani potreben, tudi če se ustanovi prej realna gimnazija; zakaj število slovenskih realcev je toliko, da napolnijo lahko samostojno realko in vedno bo dokaj mladine, ki ji ne bo do pouka v latinščini in ki jim bo realka s svojimi sedmimi razredi (brez lat. in gršč.) kot pripravilnica za tehnične stroke najprimernejša šola.

Gimnazija v Št. Vidu ostane spričo svoje-ga namena humanistična.

Kaj pa kranjska in novomeška? Oba zavoda sta bila svoj čas v nižjih razredih realna, v toliko, da je bilo prostoročno risanje obvezno; kakor je še sedaj na novomeški gimnaziji. Sicer pa zahteva novi učni načrt za vse gimnazije obveznost tega predmeta v nižjih razredih. — Stavim tezo, da so realne, oz. reformne gimnazije posebno tam umestne, kjer ni realk. Tudi o tem bi se dalo debatirati; če pa to načelo priznamo kot ozira vredno, potem bi bila tudi za Kranj in Novomesto realna gimnazija sramoval.

Od tega priznanja do paničnega strahu je bil le en korak. Ognjanov se je odločil, da bo nadaljeval brez milosti. Ni bilo mogoče trpeti, da bi se kuga v taki meri polastila tudi ostalih. Disciplina pred vsem drugim.

"Gospodje, ali se podvržete svoji dolžnosti ali ne?" jih vpraša odločno.

In z marčnim pogledom ter s srcem, močno utripajočim, je čakal kaj mu odgovore.

V tem hipu se je oglašil za njim naglo krič, Obrnil se je ter videl, kako je Borimeček na ne preveč oddaljen planjavi boricega. Ostali vstali so pritekli hoteči videti, kaj se tu godi ter so z glasnim kričem spodbadali Borimečka, ki je nevlzic svoji orjaški postavi komaj bil zmožen dognati bosega in lahkega cigana... Nekateri so že zgrabili za puške, toda Ognjanov jim ni pustil streljati. Bilo je očividno, da se je uskok skrival doslej v Klisuri in sedaj hotel zbežati ter z begom rešiti se v kako turško vas. Ciganec, ki so v prvih dnevih utegnili zbežati, so bili prvi, ki so Turkom prinesli poročilo o vstaji v Klisuri ter jim naznanili podrobnosti, o razpredelbi braniteljev. Po značaju in interesih so bili zvesti zavezniki Turkov, tukaj in po drugod, v podobnih slučajih... Borimeček ni jenjal loviti cigana, delajoč orjaške skoke in leteč kakor vihar... Toda cigan ga je prehitel in ona sta se čimdalje bolj oddaljevala od utrdbe. Sedaj bi bilo že s kroglo težavno zadeti cigana. Nakrat pa je ta obstal kakor omanjen; pred njim sta se prikazala dva vstaša od dalekogledne straže in mili cigan je dospel med dva ognja. V tem hipu je pritekel Borimeček k njemu, ga prijel in vsled silnega dirja se zvalil z njim vred na tla. Iz utrdbe se je oglašil veseli krič... Potem so zaklicali:

LISTEK.

Pod jarmom.

S takšno dihtivostjo bil bi rad izvil iz ust tega prostaka bodisi le eno besedo o bližnjem gibanju vstašev v Beli Cerkvi.

Toda še po onem brezuspešnem poskusu se je prepiral, da ne izve ničesar, a to radi enostavnega vzroka, ker Račko sam ne ve ničesar v Beli Cerkvi.

"Kaj delaš, Ivan?" vpraša Ognjanov, videč da Borimeček brska po žepih ujetnika.

"Ali mar nam ne pridejo te škarje, sem mar nekaj vol?" odvrne Ivan, izvlečši ene večje in ene manjše škarje ter enak zakrivljen železni vatel.

"Kaj hočeš s tem? Mar odrezati mu ušesa?"

"Nu za top, strela ga udri." Mar ni treba naboja? — In Borimeček skrivi velike škarje ter jih razdela na dva dela. Potem opre vsak del ob koleno in železno je zvočno zaženkel-talo, njemu pa je vstala v vsaki roki polovica. Vatel pa je prelomil preprosto z rokami kakor bi lomil protje. Potem obrniviš se k ujetniku, mu dé: Zapomni si, če se pokažeš kot podlež, da ti tudim glavo isto tako zavrtim, odtrgam in nabijem v top!... Pri tem se je grozno zarežal proti mali glavi jetnikovi, ki bi bila šla v top...

"Ivan, ti pojdi na Zli Dol, ta pa naj ostane tukaj. On ni vohun, marveč velik tepec..."

Ko je Račko čul, da groznega Borimečka pošiljajo proč, si je oddahnil in bilo mu je lažje pri srcu.

"Odpusti, grof, jaz zamorem tudi te razboj-

nike pošiti... Kaj mi je početi drugega, nego delati, jaz se dela ne sramujem in če je človek pošten..."

"Kakšne razbojnike?" vpraša ga Ognjanov strogo.

Račko odvrne z zamolklim glasom:

"Bog nas varuj, le malo je manjkalo, da mi ti hajduki niso izpili kri..." pri tem je pogledal z očmi po braniteljih utrdbe.

"Postavite ga, najde la na nasipu", reče Ognjanov in odide.

XXVIII.

Duh v utrdbi.

Nek desetnik se približa k Ognjanovu.

"Kaj je novega, Marčev?"

"Nič dobrega," šepeta desetnik, "v utrdbo se utihotaplja demoralizacija."

Ognjanovu se zamrača.

"Oni, ki drugim odjemlje pogum, bo ne-odložno kaznovan s smrtjo," reče razdraženo.

"Pri katerih si ti zapazil, Marčev?"

Desetnik mu imenuje štiri vstaše.

"Pokličij jih!"

Obdleženci so prišli. Bili so že priletni ljudje: suknjarji in trgovci.

Ognjanov jih premeri z jeznim pogledom in jih vpraša:

"Vi ste tisti gospodje, ki kvarite naše mladeniče?"

"Mi nikogar ne kvarimo, odvrne eden izmed njih jeznorito:

"Ali veste, kako se kaznuje takšno obnašanje v tako kritičnem času?"

Nobenega odgovora. Toda to molčanje je bilo bolj dokaz trdovratnosti nego strahu.

Na čelu Ognjanova se nakrat prikaže jeza, toda on se premaga in reče mirno:

"Pojdite na svoje mesto, gospodje... Mi

zija umestna; vsaj poizkus bi države izprva nič ne obremenil, ker so na obeh zavodih v nižjih razredih sedaj itak že vzporednice.

Izvenkranjske razmere so mi manj znane, zato se hočem omejiti le na par misli. Če kam drugam, tedaj sodi posebno v Trst realna gimnazija s slovenskim učnim jezikom in prepričan sem, da bodo vodilni krogi v Trstu v dolednem času doseli uresničenje te svoje želje.

In Celje. — Ali bi se ne dalo rešiti to košljivo gimnazijsko vprašanje — zakaj pri tem ustroju, kakršen je sedaj tam, vendar ne more ostati do konca dni — najbolje na ta način, da se zavod preosnuje v realno gimnazijo? Odgovor na to naj dajo tisti, ki morajo najbolje uvideti, da so taki »samostojni razredi« pravzaprav — nestvor.

Pri kraju sem. Mogoče sem zašel včasih v malenkosti, a ker je treba, da bi o ustroju novih reformnih zavodov izvedela tudi naša širša javnost, ki je doslej o tem še premalo poučena, dasi najbolj interesirana, sem skušal zadevo od več strani osvetliti. Zakaj za našo dolžnost smatram, da izide iz profesorjskih krogov pobuda za to akcijo; prav tako pa se zavedam, da ni v naši moči, niti v našem delokrogu, te reforme izvesti. Za to pa so poklicani drugi interesirani faktorji: starši, občinski zastopi, višje šolske oblasti in končno naši narodni zastopniki.

Časovnega toka in razvoja socialnih potreb ne moremo in ne smemo prezreti, če hočemo, da ne zaostanemo in ne trpimo škode. Proti tej struji plavati ali jo celo ustavljati, pa je nemogoče; zakaj močnejša je nego — mi.

Resolucija:

Odboru Društva slov. profesorjev se poveri naloga, da stopi v dotiko z odločilnimi krogi in svrhu ustanovitve realnih gimnazij v naših deželah.

Položaj v monarhiji.

Nepremostljive zapreke glede rešitve brambne predloge na Ogrskem kažejo že sedaj svoje vplive v Avstriji; ni še dolgo tega, ko se je vladno časopisje norčevalo iz dalm. naprednjakov ki so v brambnem odseku v svojim govornikom dr. Tresičem poskušali z obstrukcijo, češ brambna reforma ni toliko časa nikak nujna zadeva, dokler ni pojasnjen položaj na Ogrskem! A ta trenutek do danes še ni prišel, ako ga letos v poletnem zasedanju parlamenta sploh dočakamo.

Na politički razvoj parlamentarne situacije bo bolezen ministrskega predsednika gotovo zelo vplivala. Grof Stürgkh je bil politik, ki je vodil političke posle vedno sam brez vsakih svetovalcev, svoj politički program je sestavljal od dne do dne naprej. Sedaj ga je bolezen iztrgala iz političkega življenja, in po se je prevzel mož, ki gotovo ni bil dobro informiran v načrte in plitško taktiko svojega prednika. V letnem zasedanju se Stürgkh gotovo več ne vine v parlament, a ravno v tem zasedanju ima poslanska zbornica rešiti dve predlogi, ki sta neizmerno važni za vladno, to je proračunski provizorij in pa vojaške predloge; stvari, ki so v tako kratkem zasedanju mogoče le takrat hitro rešiti, ako zbornica ne stavi najmanjšega odpora. Glede proračunskega provizorija sicer ni nikakih težav, kritičnejše pa postaja vojaško vprašanje, ki je v ozki zvezi s finančnimi predlogami, proti katerim se pa pojavlja vedno hitrejši odpor.

Kakor se govori v parlamentarnih krogih, je ogrska vlada že popolnoma obračunala z mislijo, da doseže sporazum z opozicijo, vsled česar se prične bržkote že v jutrišnji seji, ako stavi vlada brambno reformo na dnevni red, obstrukcija, a obenem tudi boj večine proti obstrukciji. Ali tudi perspektive večine glede zlomljenja obstrukcije niso prevelike, zato si ogrska vlada potem sporazuma z avstrijsko izšče pota, da se izogne skorajšnji zadregi, v katero dospe v slučaju negotovega boja z opozicijo. Med obema vladama se je dosegel sporazum že v toliko, da vladni predložita v slučaju neuspeha Lukaczeve misije obema zbornicama rekrutni kontingent in naborno predlogo s provizorično novelo k brambni reformi, ki bo veljavna eno leto. Rekrutni kontingent se zviša na 130.000 mož, a vladni ponudita zato gotove kompenzacije, — kake so te kompenzacije, — vladi še ne povesta. — V parlamentarnih krogih pa prevladuje prepričanje, da morajo te kompenzacije biti edino le dveletna vojaška služba, ker le na ta način je sprejemljiv ta brambni provizorij.

Na avstrijski strani bi gotovo ne bilo posebnega odpora proti takemu provizoriju. Drugače pa je na Ogrskem, kjer se je Justhova stranka izrečno izrekla proti provizoriju. Celotna brambna predloga ali pa provizorij ne tvori v bistvu nobene razlike v vprašanju nesprejemljivosti od strani opozicije. Ako bo ta vodila enak boj proti provizoriju, kakor ga je proti predlogi, tedaj je usoda sedanega ogrskega parlamenta negotova; a da bo usoda ogrskega parlamenta vplivala tudi na avstrijske razmere je brezdvomno!

Belokranjski kotichek.

Zadnji teden je bilo po vsej Belo krajini precej ugodno vreme. Solnce se je pokazalo v malo večji moči, kakor sredi aprila in s svojo močjo tudi pokazalo, kolika je pravzaprav škoda, ki jo je napravil hud pomladanski mrz. Po vinogradih, kjer ni bilo zgodaj obrezano, ni kdovekaj škode, komaj ena petina je popolnoma uničena. Pač pa je mnogo slabše tam, kjer so zgodaj obrezavali. Po takih vinogradih je ostalo komaj dobra tretjina. Saj je naravno, da so obrezane trte bolj odgnale in zato tudi bolj trpele, kakor neobrezane. Ta mala nezgoda bo gotovo dober nauk, da ne gre trto zgodaj obrezovati. Na sadju je mnogo več škode, ki se da šele zdaj določiti. Marelic, breskev in sliv in zgodnjih hrušek ne bo nič. Vse je uničeno še za leto naprej. Kaka pozna črešnja

bode tu in tam prav dobro obrodila. Kakor znano smo v sadju Belokranjci samo deset dni za Vipavci in lahko bi se spečalo sadje dober kup, da imamo razen poštinih ciz še kako drugo zvezo s svetom. No pa upajmo, da bode kmalu boljše, saj se že gradi železnica, čeprav ne gre delo kaj posebno od rok ne enemu, ne drugemu podjetniku. Saj kako tudi, ko jim manjka glavno, to so dobri delavci. Jakob, kakor sedaj kaže, bo dosti. Zita so v najepšem razvoju in zeleni Jurij je našel Belo krajino v takem zelenju kot leta 1861. Takrat, pravijo, da je bila tudi tako zgodnja pomlad, pa da je ravno tako pozeblo, kot letos. Koncem meseca maja se bode pričelo s košnjo. Belokranjski mladeniči se opozarjajo, da se naj kar v največjem številu udeležijo tečaja, ki ga priredi kranjska kmetijska šola na Grmu, za pridelovanje krme v zvezi z razkorovanjem travnikov in deteljišč. Tečaj traja dva dni, 28. in 29. maja, t. j. torek in sredo po Binkošti. Ker so stroški tako neznatni, da se tečaja lahko vsakdo udeleži, bil bi velik škandal za nas Belokranjce, da se ga ne bi nihče udeležil. Denimo roko na srce in priznamo si, da ne vemo ni malo o racionalnem ravnanju s krmo. Naše misli, da je krma, oziroma trava takrat zrela za košnjo ko že porumeni, je popolnoma napačno in treba je, da te stare nazore, katerih so nas naučili naših očet očet, pometemo in jih spravimo v koš, kjer jih čaka zaslužni pokoj. Da pa se to čimprej zgodi, jet reba, da posetijo naši mladeniči tečaj za pridelovanje krme. Učiti se moramo, edino v učenju je naš napredek in rešitev! Gospod urednik! Javno vprašanje na visoki dežel. odbor, če ve kje je prošnja neke občine za napravo vodnjaka, je menda pomagalo, zakaj takoj se je prijavil deželni inženir po naročilu deželnega odbora, da pride začetkom maja izvršiti ogled! Poklon!

DNEVNI PREGLED.

Jutri prinesemo karikaturu kakšne shode prireajo naši klerikalci na Goriškem.

Same veleizdaje in špijonstva. V zadnjih časih je v Avstriji prišlo vohanje za veleizdajalci in špijoni na dnevni red. Danes so na vrsti Italijani, jutri Slovani, vrše se procesi, ki pokažejo na eni strani precej gnile razmere v raznih upravah, na drugi pa popolno neutemeljenost takega vohanja za veleizdajalci in špijoni. Te dni se je zopet zgodil slučaj, ki kaže nepremišljenost gotovih uradov, ki konča vedno le z blamažo. V Gradcu je vzbudila splošno senzacijo aretacija nekega italijanskega visokošolca Kladivja Subicha iz Trsta, ki je bil aretiran na ukaz tržaške policije radi osumljenja veleizdaje. V njegovem stanovanju se je izvršila v največjem obsegu hišna preiskava, na podlagi katerih se je »dokazalo«, da je bil v korespondenci z nekim v istem času v Trstu aretiranim veleizdajalcem. Slavna tržaška policija je prišla namreč v Trstu na sled velikanski veleizdajci. Tam je namreč policija aretirala nekega italijanskega podanika Borsettija, ki je prihajal često v Trst, aretirali so pa tudi vse njegove znanke, s katerimi se je, kadar je prišel v Trst, shajal in sicer zasebnega uradnika Finzija, visokošolca Morburga in nekega Stocco. Povsod so se vršile velike hišne preiskave, zaplenile se vse knjige in korespondenca, tako se je tudi zvedelo, da je bil z veleizdajalci v zvezi graški študent Subich. Toda veselje policije nad razkriti zaroto ni trajalo dolgo, še tekom dneva se je namreč izkazalo, da Borsetti ni prihajal v Avstrijo z lirami za italijanske zarotnike. Pač pa je imel v Rončelju pri Trstu svoje dekle, katero je hodil obiskovati ob vsaki priliki, a potem je tudi vedno malo poveseljal po Trstu s svojimi znanici. Policija je se prepričala, da je stvar res taka, vsled česar je že isti večer vsako preiskavo ustavila in aretirance izpustila iz zaporov. Tako je končal ta slavni lov tržaške policije na italijanske veleizdajalce z velikansko blamažo! In takih slučajev se dogodi v Avstriji vsled prevelike gorečnosti policije veliko!

Die eigentlichen Inspiratoren. Že včeraj smo konstatirali, da se gotovi krogi v ljubljanski kazini silno vesele obnavljanja procesov radi septemberskih dogodkov in to posebno radi tega, ker bodo baie prišli, kakor pravijo v »Grazer Tagblattu« na dan pravi krivci — die eigentlichen Inspiratoren. Prijatelj našega lista nam je poslal včeraj prilogo Gr. Tagblatta, »Deutsche Stimmen aus Krain« in napravil k besedam die »eigentlichen« Inspiratoren sledečo zanimivo in zelo pametno opazko: »Die eigentlichen Inspiratoren« sind in Cilli und Pettau zu suchen unter den »Nemškutaren«, welche noch heute die Slovenen nicht atmen lassen. Dies zur Erinnerung Euch Pharisäer! genannt »Deutsche Stimmen aus Krain«. K tej opazki imamo mi še pristaviti: Septemberski dogodki v Ljubljani so bili izliv ogorčenja slovenskega naroda nad tolovajskimi napadi ptujskih nemškutarjev na cirilmetodarske skupščinarje. Gotovo je, da bi v Ljubljani nikdar ne prišlo do demonstracij proti Nemcem, ako jih ne bi Nemci sami izzvali. To naj si ljubljanski kazinoči dobro zapomnijo.

Klerikalni manevar. S svojo infamno ovadbo proti Ribnikarju sta dr. Pegan in Lampe za jedno hotela doseči tudi uprizoritev velikih naprednih demonstracij proti klerikalcem. Bili so že trdno prepričani, da se bo to tudi zgodilo, a so se pošteno zmotili. V očigled demonstracijam bi potem klerikalci povzdignili glas in vpili: »Glejte jih! To so uprizoritelji septemberskih demonstracij.« A naprednjaki so ostali in tudi bodo ostali mirni, kar je najboljši odgovor na Lampetovo ovadbo. Molk pomeni v tem slučaju več kot vsaka demonstracija. Klerikalci so sedaj v veliki zadregi in si ne vedo pomagati. Dr. Lampe in Pegan bi rada dokazala, da so naprednjaki bili vsaj duševni voditelji demonstracij, kar je naravnost absurdno. Masa je šla svoja pota brez voditeljev, ker demonstranti so bili ravno tako klerikalci kakor naprednjaki, kar so tudi pokazale prve preiskave. Da je dr. Lampe imel z ovadbo zoper g. Ribnikarja namen

zopet očrnuti v višjih krogih vso napredno stranko in izzvati demonstracije, je jasno. A naprednjaki so dali na ta izzivljanja najboljši odgovor. Pometali so iz svojih lokalov podlega »Slovenca«, z Lampetom pa bo obračunal narod sam.

Lampe in Pegan na delo! Dr. Lampe in dr. Pegan sta s svojo ovadbo proti Ribnikarju pokazala tudi jako dobre detektivske lastnosti. Ves slovenski narod bi jima gotovo bil hvaležen, ako bi se malo ozrla tudi proti Ptuj, Celju in Mariboru, kjer je po septemberskih dogodkih v Ljubljani nemška druhal nemoteno napadala Slovence in jim razbijala njih domova. Če hočeta torej dr. Lampe in dr. Pegan iskati prave krivce in povzročitelje septemberskih dogodkov v Ljubljani, naj se kar poružita v Ptuj, Celje in Maribor, kjer bosta dobila dovolj gradiva. S tem bosta slovenskemu narodu veliko koristila, s sebe pa izbrisala grdi madež narodnega izdajstva in efijaltstva. Torej na delo!

G. Ribnikar v preiskovalnem zaporu. Graško nadsodišče je vsled pritožbe zaporovnika dr. Frana Novaka izreкло, da ima biti g. Ribnikar v preiskovalnem zaporu le toliko časa, dokler je podana koluzijska nevarnost, da pa ni podana nobena begosumnost. Kakor hitro bo tedaj v poteku preiskave koluzijska nevarnost odstranjena, se bo ga, Ribnikarja izpustilo na svobodo.

Kakor poroča »Slov. Narod« je graško nadsodišče odločilo, da mora ostati g. Ribnikar v preiskovalnem zaporu samo zaradi tega, da ne more ev. uplivati na priče. Kakor hitro bodo zasllišane priče, bo g. Ribnikar prost. G. Ribnikar je baie pisal iz zapore, da upa, da bo tekom enega tedna na svobodi. Odvisno je to seveda od zaslliševanja prič. G. Ribnikarja se, kakor slišimo, njegovi prijatelji spominjajo z raznimi darovi. Neki vinotržec mu je poslal vina, neka dama nageljev, neki zavod torte — toda preiskovalni sodnik je te darove odklonil, češ, da jih hišni red ne dopušča. Mi se nečemo vmešavati v pravice g. preiskovalnega sodnika in v hišni red, vendar mislimo, da bi se morala pri preiskovalnem zaporu omejiti svoboda človeka le toliko, kolikor to zahteva namen preiskovalnega zapore t. j., da obdolženec ne pride v dotiko s pričami, dočim je vsaka druga strogost neopravičena dokler ni dokazana nikak krivda, in da bi se lahko dopuščali taki izrazi in dokazi prijateljskih simpatij, ki nimajo s preiskavo nič skupnega.

Stiški opat pobegnili. Stiški opat je nenadoma izginil. Njegova oseba je bila v Ljubljani dobro znana, imel je zelo fin nastop. Baie je bil g. opat zelo strog. Nekdaj je bil menda oficir. Ako niso bili patri ob pravem času na svojem mestu, jih je kaznoval, sploh je zahteval red. Za gospodarstvo pa baie ni tako skrbel, zato so rastle dolgovi. S škofom, kakor se sliši, se nista posebno razumela, ker je njiju pravica v marsičem prišla navskriž. Zato je prišel menda general v Zatičino in je od opata zahteval, da da račun o svojem gospodarstvu. Opat je baie odšel nekam v Italijo.

Slovensko gledališče. Danes sta začasni intendant g. Kristan in blagajnik g. Šapla začela z angažiranjem članov slov. gledališča. Kakor se nam poroča, so doslej podpisali kontrakt vsi domači člani, razun onih, ki so sprejeli pogoje na drugih odrih, ter ga. Šetfilova.

Počitniška zveza v Ljubljani — važna stvar za Jugoslovane. Pod tem naslovom prinaša »Riečki Novi list« daljši članek, v katerem razpravlja o velikem pomenu te zveze za vse Jugoslovane, ki se v kratkem ustanovi v Ljubljani. »Pocitniška zveza« ima namen delovati na medsebojno spoznanje jugoslovanskih narodov, kar je neprecenljivega pomena za vse Jugoslovane. To naj bi se doseglo s potovanjem po jugoslovanskih deželah. »Riečki Novi list« pozivlja hrvatsko in srbsko napredno mladino, naj pomaga slovenskemu dijaštvu pri izvršitvi tega velikega dela in konstatira na svojo žalost, da se slovenskemu pozivu dosedaj na Hrvaškem ni odzvalo dijaštvo niti ene srednje šole. — Z veseljem lahko konstatiramo, da je naša dijaštvo v zadnjem času začelo pridno v počitnicah pohajati med brate Hrvate in Srbe in dalo s tem lep vzgled tudi drugim Jugoslovanom. Dolžnost vsakega naprednjaka je, da gre tu napredni dijaški mladini na roko.

Nemško kulturno delo. Češka šolska matica je v Bušovcih pri Brnu letos ustanovila ljudsko šolo, katera pa je bila na ukaz občinskega sveta zaprta in zapečaten. Toda Čehi se za to nemško nasilstvo niso zmenili, ampak so šolo vseeno odprli. Ker so Nemci pričeli groziti celo z nasilstvi, so morale poseči vmes oblasti, ki so občinskemu svetu zagrožile v slučaju, če bi šolo zopet zaprli, z razpustom.

V Pragi so se vršile v sredo velike antiklerikalne demonstracije. Uprizorili so jih radikalci. Vmes je posegla policija, ki je aretirala 8 oseb.

Razpisana srednješolska mesta. Od 21. aprila do 15. maja so bili izdani sledeči razpisi: Ravnateljsko mesto na dež. realki v Sternbergu (od 31. V.). — Klasična filologija na I. drž. gimnaziji v Ljubljani (do 20. V.). — Moderna filologija: Ljubljana (uč. D. v zvezi s stran. predm. pedagog. ali zemljep., 25. V.). Kočevje (g. D. I. gr. 5. VI.). Ustje (r. D. E., 31. V.). — Historična skupina: Praga II. (3. r., H. Geogr., 31. V.). — Matem. fiz. skupina: Dunaj XIX. (r., M. Geom., 30. V.). — Prirodopisna skupina: Dunaj V. (Eliz. g., Ng. M. ntl., 20. V.). Ustje (r., C. m. ntl., 31. V.). — Telovadba: Novi Jičín (r., T., 15. VI.). — Kratice in znaki kakor navadno.

Za Domovino je daroval g. mestni svetnik nadičitelj Dimnik 3 K, neimenovan 2 K. Hvala lepa!

Vreme. Včeraj je cel dan lilo, zvečer se je videlo, da je po vseh planinah zapadel sneg. Bilo je zelo hladno.

Pred celjsko poroto bo zagovarjal g. Eržena g. dr. Kukovec.

Včerašnji koncert vojaške godbe na Slovenskem trgu je bil zelo številno obiskan, kljub temu, da je cel dan lilo, in da je bil večer zelo hladen. Godba je igrala lahke kompozicije Ku-

čere. Leharja (Luksemburg) Falla (Dolarske princeze) Košata, Donizetti: Lukrecija Borgia etc. — Danes je koncert na strelšču in v Uniuonu ob 8. zvečer.

Velikanski kres zakuri na Visokem na Golovcu blizu restavracije g. Anžič na čast v Ljubljani bivajočim tujcem. Kres bo gorel v ponedeljek zvečer, v slučaju slabega vremena pa v torek zvečer. V restavraciji bo istočasno domača veselica z godbo brez vstopnine. Podjetnega gostilničarja naj podpira vsak, saj nam je baš on odprl tako krasen razgled na Visokem, kakršnega pač ni nikjer v bližini.

Nezgode. 51letni delavec Peter Tomljanovič je prišel dne 11. t. m. iz lastne krivde v Gruberjevem prekopu med dva vozova, ki sta mu zlomila prsni koš. — 13letni pastir Franc Pavlič iz Olševka pri Št. Jurju je šel dne 6. t. m. spat na seno. V spanju je padel iz skednja, si zlomil levo nogo in si pretresel tudi možgane. — Posestnica Marija Gregorovec iz Vidma pri Kranju je vzela te dni s seboj na polje svojega triletnega sinčka. Med tem ko je ona delala, se je otrok igral z žarečim pepelom in se ožgal na levi nogi.

Otrok se zadušil. Delavčeva soproga Magdalena Gorjanec iz Spodnjega Logatca je dne 5. t. m. položila svojega šest mesecev starega otroka v posteljo in odšla na delo. Ko se je čez nekaj časa vrnila, je na svoje začudenje zapačila, da je otrok ležal na obrazu in bil že mrtev. Nesrečno dete se je vsled nerodne lege zadušilo.

Zlobni mistifikatorji. Te dni so prinesli praški listi poročila, da je igralca Sudova na novojičinskem gledališču ustrelila na odru svojega nezvestega ljubimca igralca Vrbo, na to pa tudi sebe. Včeraj pa se je oglasila Sudova v uredništvih vseh praških listov, ki so poročali o umoru in izjavila, da na stvari ni niti ena črka resnična ter da so praški listi nasledli zlobni mistifikaciji.

Lov na stenice. V neki stari praški hiši so napravili lov na stenice. Ker so hoteli zalege v eni noči se iznebiti, so dejali na tla v sobi goreče žveplo na krožniku. Stenice so seveda bežale, mogoče da so se tudi zadušile, toda od ognja so se vnela stara tla in je začela goreti cela soba. Tako bi bili res stenice popolnoma pregnali, ker bi bila skoraj cela hiša zgorela, ko bi ne bilo gasilcev, ki so ogenj pogasili in rešili hišo — in menda tudi stenice.

V morje je padel. Ko se je avijatik Gvidon Prodan v četrtek na Reki vzdignil v zrak, se je zlomil na motorju cilindru. Prodan se je skušal vkrcati, kar se mu pa ni posrečilo. Kilometer od Lovrane je padel z aeroplanom v morje. Prodan si je toliko časa pomagal s plavanjem, dokler ga ni rešil torpedni čoln. Avijatik je zadobil na obrazu več poškodb, aeroplan pa se je potopil.

Vremenske katastrofe na Ogrskem. V vzhodnem Ogrskem je divjal te dni strašen vihar, ki je povzročil velikanska upustošenja. V pokrajini Beresztelko znaša škoda milijon kron, v Peterlaku 500.000, v Petelu 100.000, v Abafaji in Radnófalu 150.000 K. Podžupan se je obrnil na ministrstvo za takojšnjo pomoč. Na stotine ljudi je brez strehe, mnogo je bilo ubitih. Cesar je podelil ponesrečenemu 80.000 K.

Toča na Ogrskem. V Komornu in okolici je divjala predvčerašnjem strašna toča, ki je uničila vse nasade. Tudi iz drugih krajev Ogrske prihajajo poročila o toči.

Nepoklicana komandanta. V Pragi sta si dva civilista dovolila čudno šalo. Ko je šla mimo kompanija vojakov, je eden zakričal »halt« in vojaki so obstali, ker so mislili, da je častnik zapovedal stati. Oficir je dal moža takoj prijeti, eden se je imenoval Kraus, drugi Kohn, in jih je dal odpeljati na stražnico, da se naučita komandirati samo tam, kjer imata kaj zapovedovati.

Smrti padec aviatika z enim pasažirjem. V torek so delali v Londonu aviatiki ob najlepšem vremenu letalne poizkuse. Znan angleški zrakoplovec Fischer se je tudi vzdignil z enim pasažirjem v zrak. Komaj se je nahajal eno miljo od hangarja, se mu je aeroplan obrnil in padel bliskovito hitro na zemljo iz višine 40 metrov. Motor se je unel in ogenj je zgrabil hitro vse letalni stroj. Fischerja in pa sportsmana Mazona so izveliki smrtno ranjena izpod gorečega stroja. Vsaka zdravniška pomoč je bila brezuspešna. Umrla sta še na licu mesta. Pasažir, bogati športsman Mazon, je bil Fischerjev intimni prijatelj — je prišel na Angleško samo zato, da poizkusi sladkosti letanja.

Zločin na Francoskem. V tem času, ko se vse zanima za zločine pariških apašev, bo gotovo zanimalo naše čitatelje statistika zločinov v tej moderni državi. Leta 1908 je stopilo pred porotnike 3559 zločincev; od teh se je dejansko pregrešilo proti osebam 1606; krivi umora jih je bilo 776. Pripomniti treba, da niso bili vsi izročeni sodišču; kajti kljub temu, da je francoska policija dobro organizirana, je večina zločincev ušla. Pravo število izvršenih zločinov l. 1908 je 309.101 seveda vsakovrstnih. Izmed imenovanih 1606 zločincev obdolženih napada na osebe je bilo 597 oproščenih, 1009 obsojenih; od teh 48 na smrt. Od teh 1009 obsojenih je bilo 212 analfabetov! Izmed vseh zločincev, ki so znali čitati in pisati je bilo le 46 z višjo izobrazbo! To so številke, ki dovolj jasno pričajo, kako potrebna je višja izobrazba, narodom. Ali ni sokriv zločinov vsakteri, ki ovira napredek? Teh je pri nas mnogo.

Kinematografi »Ideal«. Spored za soboto 18., nedeljo 19. in ponedeljek 20. maja 1912: 1. Dalmatinske obali. (Krasna potovalna slika.) 2. Zigottov boj s kanarčkom. (Humoristično.) 3. Njegova ločena žena. (Krasna ameriška učinkovitost.) 4. S Kodakom. (Ameriška humoreska.) 5. Za očetovo rešitev. (V dveh delih. Ta film je poln krasne realistične z napetostjo vzbujajočo vsebino, od nemške mutoskopske in biografske družbe v Berlinu. Samo zvečer. 6. Uspeh glumaštva. (Izvrstna humoreska z Maks Linderjem, ljubljencem obiskovalcev kinematografa v glavni ulogi.)

DRUŠTVA.

Sokol II. priredi v nedeljo dne 19. t. m. izlet skozi Ig na Skofljico. Sokol II. vabi vse svoje člane, Sokola I. in Štepanja vas, da se tega izleta Sokola II. v velikem številu udeležijo.

Gospodarski sestanek priredi danes zvečer ob 8. v gostilni pri Leonu (prej pri Poku) v Florijanski ulici št. 6. Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj. Vabimo nanj vse člane in somišljenike.

Akademsko društvo »Slovenija« naznanja, da je izvolilo na svojem običnem zboru dne 10. t. m. sledeči odbor: predsednik: Lavo Čermelj, fil.; odpredsednik: Janez Oražem, med.; tajnik: Stanko Lapajne, jur.; blagajnik: Jože Rus, fil.; gospodar: Albert Trtnik, med.; knjižničar: Karol Luschützky, med.; arhivar: Tone Jenko, med.; namestnika: Vladimir Fon, jur. Jurij Otupjač, med.; pregledniki: Hinko Prelovec, Ivan Sajovic, Fran Zdošek.

Akad. tehn. društvo »Tabor« v Gradcu naznanja, da je spremenilo na svojem I. izredn. obč. zboru, dne 11. t. m. društveni odbor takole: predsednik fil. M. Kovačič, knjižničar jur. J. Pretnar.

»Podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Pragi« so prispevali v mesecu marcu sledeči: 200 K neimenovan denarni zavod; 150 kron; Kmetiška posojilnica v Ljubljani; po 100 kron: mesto Praga in hranilno društvo v Ptuj; po 20 K: hranilnica in posojilnica v Središču, Ružička Apollo ravn. živnost. banke v Pragi, posojilnica v Konjicah in županstvo Sevnice ob Savi; po 10 K: Sadnikar Franc trgovec v Celovcu in okrajni odbor Veseli n/L. na Češkem; 6 K: Bureš Karel knez nadškofijski blagajnik v Pragi; po 5 K: dr. Kolšek J. odvetnik v Laškem in inž. Ign. Šega v Ljubljani; 4 K: I. Valenta, stavbni svetnik v Pragi; 3 K: Johann Liesskounigg v Gradcu; 2 K: Fr. Suher, prof. v Ljubljani. Odbor se zahvaljuje iskreno vsem plemenitim darovalcem in prosi uljudno za daljše prispevke. Darove sprejema g. dr. Karel Šebesta, advokat v Pragi II. Spalena ulica 9.

Trst in Primorje.

Izdajalci naroda. Prejeli smo od nekega našega somišljenika iz Primorske: Te dni sem se slučajno mudil v Ljubljani. Po septembrskih dogodkih sem bil le enkrat v Ljubljani, tedaj še, ko so se bliščali po ljubljanskih hišah še dvojezični ulični napis. Letos sem se kar razveselil, ko sem videl, da ima naša slovenska prestolnica samoslovenske ulične napise. Prihika me je nanesla tudi k seji občinskega sveta. Kdo bi ne šel si ogledati našega samoslovenskega parlamenta, sem si mislil. Saj je bila Ljubljana že od nekdaj naš ponos, ker v njej edini smo imeli res vsaj malo pravic do svoje zemlje. Posebno me je pa zanimalo novo zastopstvo vsled novega volilnega reda. Toda koliko razočaranje, ko sem vstopil v dvorano. Na uho mi je udarila nemška govornica. Govoril je ravno neki Nemec. Skandal za Ljubljano, da je edini naš avtonomni zastop omadeževan z jezikovno mnogobarvnostjo. Ali nimamo res toliko moči v sebi, da bi ta edini naš dosedanj samoslovenski zastop tudi samoslovenski ohranili? Zastudilo se je mi v tem trenutku naši narodni izdajalci, t. j. klerikalci, ki so spravili sedem Nemcev v občinski svet. Še bolj pa so mi postali ostudni, ko sem izvedel, da če bi se predlagal samoslovenski poslovni jezik v občinskem svetu ljubljanskem, da bi slovenski klerikalci glasovali z Nemci proti slovenščini. Fej, klerikalnim narodnim izdajalcem!

Bratskim društvom! Ponovno vabimo bratska društva k veliki narodni slavnosti, ki jo priredi šentjakobska Čitalnica v Trstu. Nadejamo se, da se odzovejo vabilu vsa bratska društva, ki so lansko leto obljubila svoje sodelovanje, nadejamo pa se tudi, da se tem priložijo lepo število onih bratskih društev, ki lansko leto niso mogla sodelovati a se zavedajo velikega pomena, ki ga imajo slične priredbe v obmejnih krajih. Pridite, dragi bratje ta dan v Trst, da nas navdušite za nadaljno borbo za boljše bodočnost našega naroda na tem važnem ozemlju. Prosimo bratska društva naj nam tekom tega tedna javijo svojo cenj. udeležbo, da nam bo mogoče pravočasno sestaviti obširni spored.

Hudo konjsko kopito. Trgovec z ribami A. Butignon iz Tržica je bil ranjen od kopita nekega konja tako hudo, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Iz ljubezni v smrt. 15letni M. Frass, sin nekega slikarja na Češkem je imel ljubavno razmerje z neko Rozo Mailbeckovo iste starosti. Ta ljubezen ni bila brez posledic. Ko sta to spoznala, sta se odločila iti v smrt. Spisala sta še vsak svojim staršem pismo v slovo; in nato je Frass ustrelil svojo mlado ljubico in potem še sebe.

Velika nesreča v tržaški prosti luki. 13letni deček Emil Buzeto stanujoč v ulici Giuseppe Caprin, kovaški vajenec pri kovaču Bregantu, se je podal na pomolj proste luke št. 1., da počaka svojega gospodarja. Imela sta popraviti neki kotel. Sedel je pred pokvarjeni kotel. Kotel, težak 8q, postavljen na slabo podlago je izgubil ravnotežje in se zvrnil dečku na noge. Pritekli so delavci in rešili dečka od kotlove teže in telefonirali po zdravniško pomoč. Na lice mešča došli zdravnik je konstatiral, da je kotel zmečkal obe kolena. Odpeljali so ga v bolnišnico.

Verska blaznost. Anton G. 43 let star rodom Italijan, stanujoč pri Sv. Jakobu, mehanik — je versko zblaznel Trevés ga je odpeljal v bolnišnico.

Neroden biciklist je zadel včeraj v neko Ano Mogno s kolesom. Vsled padca se je žena ranila na sprednjo ustnico in izbila tri zobe. Ženo so odpeljali na zdravniško postajo, nerodnega biciklista pa na policijski inspektorat.

Beda.

(Izpred sodišča.)

Dunajska »Zeit« poroča o zanimivem slučaju, ki se je zgodil te dni pred dunajskim sodiščem. Pred okrajno sodnijo v Jožefovem je stal študent - medicinec, ki je bil obdolžen, da je na univerzi svojemu kolegu ukradel zimsko suknjo in 20 kron.

Stvar se je dogodila tako: Dne 20. novembra, ko so študentje po predavanju zapuščali dvorano, je študent V. oblekel suknjo svojega kolega, v kateri je bilo tudi 20 kron in je hotel oditi. Njegov kolega je to zapazil in je zagnal krik, da je okraden. Študent V. je dal suknjo takoj nazaj in se je opravičil. Ker pa ni imel s seboj legitimacije, so ga prišli in izročili kot tatu sodniji. Tam se je izkazalo, da je študent, in so ga izpustili. Študent se je hotel na to umoriti in si je prerezal žile. Toda pravočasno so ga še rešili in so ga izročili nekemu profesorju v varstvo. Te dni se je vršila proti njemu obravnava. Študent je svoje dejanje priznal. Povedal je, da je sin ubožnega duhovnika iz Bukovine in ima še nekaj bratov in sester. Oče mu ni mogel pošiljati podpor. Napravil je maturo z odliko in tudi prvi medicinski rigoroz na Dunaju je napravil izborni. Živel je v velikem pomanjkanju, tako da je bil več mesecev brez stanovanja; spal je na strnišču v univerzi. Živel se je z raznimi ostanki, ki jih je tu in tam dobil. Bukovinski deželni odbor mu je podelil stipendijo, pa mu je ni izplačal. V tej stiski, ko se je začel mraz, je posegel študent po skrajnem sredstvu in je vzel suknjo in denar svojega tovariša. Ob času bede se je komaj zavedal, kaj dela. Ko ga je krik opomnil, da je izvršil tatvino, je suknjo takoj vrnil. Njegovi tovariši so pred sodiščem izpovedali, da je bil vedno skoziinskozi pošten, in da je le deželni odbor kriv njegove bede, ker mu ni izplačal obljubljenih podpor.

Na podlagi teh izpovedb je sodnik študenta oprostil.

Obravnava je zbudila občno zanimanje, ker je posvetila v dijaško bedo in pojasnila, kako prisili skrajna beda tudi poštene ljudi do protipostavnih dejanj. Ob enem pa se je videlo, kako greše proti mladini oni, ki jo pravočasno ne podpirajo in podpore odlašajo. Tudi Pri nas smo imeli take slučaje, ko so morali stradajoči študenti mesece in mesece čakati podpore in so pri tem prestali bogve kaj. Bukovinski deželni odbor je bil pred dunajskim sodiščem razkrinkan kot oni, ki je zakrivil bedo in zlo, ki je iz nje sledilo. Zato je bila ta razprava za vse važna.

Najnovejša vesti, telefonska poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 17. maja. Današnja seja poslanske zbornice je imela zopet svoj obstrukcionistični intermezzo; zadnjič je govoril obstrukcijski govor Biankini, danes pa Rusin Folis. A ta obstrukcijski poskus je vlada hitro popravila, ker je obljubila Rusinom, da se reši v najkrajšem času vprašanje glede rusinskega vseučilišča v rusinskem smislu. Vendar še ni prišlo danes na vrsto prvo čitanje predloge o proračunskem provizoriju, ker je rusinska obstrukcija vendarle toliko zabarikadirala dnevni red, posebno ker je precej časa govoril tudi češki socialni demokrat Nemec. Na dnevnem redu je bila debata o izseljeniškem vprašanju. Govoril je Rusin Folis dolg obstrukcijski govor in sicer o izseljeniškem vprašanju ter o bistvu, pomenu, vzrokih tega vprašanja v splošnem oziru in z ozirom na avstrijske razmere, posebno pa z ozirom na razmere med Rusini. Njegovih izvajanj ni poslušal noben poslanec, zbornica je bila prazna in govoril je z zelo tihim glasom. Svoj obstrukcijski govor je kljub

temu končal šele ob 1. popoldne. Nato je govoril poslanec Nemec in nemški divjak Heilinger.

KRIZA NA OGRSKEM.

Budimpešta, 17. maja. V današnji seji ogrskega državnega zbora je prišlo do popolnega preloma med vlado in opozicijo. Ministrski predsednik Lukacz je skrajno izzival opozicijo v svojem govoru, vztrajal je pri zahtevi da se mora brambna reforma rešiti kar najhitreje! Grof Appony je predlagal, da naj se na dnevni red postavi mesto brambne reforme kaka koristnejša predloga. V imenu opozicije je izjavil Justh, da bo vodila obstruk-proti predlagani reformi, kakor tudi proti vsakemu provizoriju. Položaj je jako napet, v jutrišnji seji se pričakuje najburnejših dogodkov. Apponyev predlog je bil odklonjen.

RUSIJA IN TURČIJA.

Carigrad, 17. maja. Tukajšnji listi priobčujejo vznemirljive vesti o stališču Rusije napram Turčiji. Listi povdarjajo, da je ruska diplomacija zavzela napram Turčiji skrajno sovražno stališče, ki ima gotovo poseben namen! »Sabah« iz avtentičnega vira poroča, da ruski poslanik pl. Gierstekan te dni izroči turški vladi energično noto, v kateri zahteva Rusija takojšnjo odškodnino za vso škodo, ki jo je pretrpela ruska mornarica radi zaprtja Dardanela. Isti list izve tudi, da se nahaja velika ruska eskadra v bližini Bospora, da stopi takoj v akcijo, ako Turčija odkloni ruske zahteve. Istotako je obveščeno rezervno moštvo ruske črnomorske mornarice, da naj bo pripravljeno v slučaju mobilizacije takoj stopiti pod orožje.

Carigrad, 17. maja. Vlada doslej še ni demantirala niti enega poročila tukajšnjega časopisa, ki nastopa z vso močjo proti Rusiji in navaja razne odredbe ruske vlade napram Turčiji. Vsled tega se sklepa, da prihajajo te vesti naravnost od vlade, posebno, ker taka poročila prinašajo tudi listi, ki veljajo splošno kot poluslužbena glasila turške vlade.

Odgovorni urednik Rađivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisnim vprašanjem je priložiti znak 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Cenjenim gostom, ki prihajajo v Trst javljamo, da dobe prenočišče v ulici Carradovi št. 18, dve minuti od južnega kolodvora. Za obilen obisk se priporoča Hinko Kosič, voditelj gostilne N. D. V. 336—15

Samostojno kontoristinja z trgovsko prakso, večjo slovenske in nemške korespondence, sprejme proti dobri plači O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5. 352—1

Skoraj nov irak in obešalnik za obleke se proda. Streliška ulica št. 20., I. nadstropje levo. 355—1

Redka prilika. Pianino v dobro ohranjenem tonu se prav ceno proda. Radeckega cesta št. 2. I. nadstropje. 354—1

Širite, kupujte in naročajte „Dan“! Prijavljajte nove naročnike!

Zahvala.

Povodom prebridke izgube naše matere, sestre, tašče in tete, gospe

Karoline Werli

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najiskrenejšo zahvalo za izražena sočutja, za krasne vence in za častno spremstvo k zadnjemu počitku.

Izrečno se zahvaljujemo prečistiti duhovščini, gospodom pevcem, gospodom uradnikom, cenjenemu učiteljstvu, cerkniškemu »Sokolu« in slavnemu gasilnemu društvu.

Žalujoči ostali.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

Daljnogleda, toplotere, in zrakovne vse vrste.

Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.

Cenike pošiljam na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Gramofoni - automati !!

■ ■ ■ tovarniška zaloga ■ ■ ■

GRAMOFON-AUTOMAT za gostilničarje z vmetom po 10 ali 6 vln. z 20 kom. in 1000 šivank samo 95 K

FINI GRAMOFON z 10 komadi in 1000 šivank samo . . . K 30—

Za vsak gramofon pisмено jamstvo.

Gramofon-Atelier

A. Rasberger

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam ur in šivalnih strojev. Imam špecično samo gramofone, godbene automate in druge mehanične godbene stroje. Lastna delavnica za popravila.

Pišite po cenik. — Predno kje kupite, oglejte si moje zalogo.

Vse potrebščine in vsakovrstno kolesje v zalogi.

— 408 —

Margarita se je pri teh besedah vzravnila in je počasi dejala:

— Tudi za vas molim in bom molila in za vašo bedno dušo...

Vojvoda je namršil obrvi in na ustih mu je zamrla srdita kletev. Ali že je bila Margerita izginila v svoje sobe...

Ivan Burgundski se je zagledal v strop in težka slabost je legla na njegovo misel.

Vstopili so Ocquetonville, Scas, Courtheuse.

— Guines-a ste torej pustili na bojišču, je začel vojvoda. Bil je hraber vojak. Povejte, kako je umrl.

— Stlai smo v eni vrsti, rama ob rami, je pripovedoval Scas in šlo mu je na jok; kar se je pojavil pred nami oni, enak mrliču, vstalemu iz groba, gledal nas z očmi, kakor sama smrt in nato izpustil svojo streljo. Jeklo je šlo ubogemu Guines-u skozi srce in pri lopatici je brizgnila kri. Vsi smo videli udarec, ki ga je ravnal sam satan...

— Guines je prvi izmed nas, prvi, ki je padel od njegove roke, je vzdihnil Courtheuse.

— Napovedal je vsem, da poginemo od njegove roke!

— Da, tako je rekel bahač, ali jaz pa pravim, da pogine od moje roke, kakor resnično se imenujem d' Ocquetonville.

— In od moje! je dodal Scas.

— Maščevati moramo Guines-a, so končno zakričali vsi trije.

Vojvoda je sedaj stopil pred nje in je dejal:

— Niti ta roka, niti ta, niti ta ne bo ubijala Passavanta, ampak krvnik bo opravil svoje z njim!

— 405 —

dejal kralj, prepozno prihajate. Izbral sem si že drugega za načelnika. Z bogom, gospod Passavant in potrudite se prihodnjič, držati dano besedo!... Tako bi dejal kralj...

Ta misel je prevzela tako zelo plemiča, da se je pričel krčevito smeјati in ponavljati kakor brez uma:

— Z bogom, gospod, Passavant, z bogom!...

XLIII.

Človek groze.

Istega dne se je vršil pogreb Ludvika Orleanskega z veličastnim pumpom.

Ivan Nevstrašni se ga je udeležil na čelu cele svoje posadke. Tudi spremstvo Armanjačana je bilo po številu enako močno zastopano.

Ne bomo natančno popisovali tega pogreba, ki ni bil povod nikakim dogodkom. Vršil se je mirno dostojno in v globoki žalosti. Velika maša zadušnica se je brala v cerkvi Celestin-ge, katerim je pokojni vojvoda po testamentu določil brati tolikrat po sto maš za izveličanje svoje duše, kolikor poteče let do njegove smrti. Ker je nesrečni princ dopolnil šestintrideset let so patri Celestinci izmolili zanj nič manj nego tritisočšeststo maš.

Tega dne je bila ustavljena tudi hišna preiskava zakaj od časa uboja so zasedli vojaki mnogo domov v Parizu, kjer so sumili skrivališče ubijalcev. Mnogo ulic je bilo zaprtih z debelimi verigami in vsa pariška vrata so bila zatvorjena. Pozapri so okoli šestdeset Parižanov, ki naj bi bili v zvezi z ubojem.

Hiša Saint-Pol.

102

Kavarna Leon
Celo noč odprto
Start trg št. 30.
Celo noč odprto

Modni salon
Pepina Ozmec
priporoča svojo bogato zalogo
damskih in dekliških modelov, športnih
klobukov i. t. d. — Žalni klobuki vedno
v zalogi.
Vsa popravila se izvršujejo točno in ceno.

Viktorija Sterniša
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.
Največja zaloga moških, dam-
skih, otroških in pristnih gor-
skih čevljev. Elegantna in jako
skrbna izvršitev po vseh cenah.
Najpriležnejši čevlji sedanjosti.

Lasne kite
po 5, 7, 9 in 12 K. Barva za lase in brado
„Neril“ od dr. Drallea v steklenicah po 2 in 4 K.
— Lasne podlage in mrežice vse vrste. — La-
sulje, brade, šminke itd. za gledališča. — Šminke
in puder za ulico, vse po jako zmernih cenah
priporoča
Štefan Strmoli, Ljubljana
Pod Trančo 1 (zraven čevljarskega mostu) izde-
lovavnica za vsa lasna dela.

Priznано najboljšo slovensko pivo iz delniške pivo-
varne Laški trg
se toči v hotelu „ILIRIJA“.
Kavarna je vsako noč do jutra odprta.

Mednarodno spedijsko podjetje
R. RANZINGER, Ljubljana.
Ustanovljeno 1876. Telefon št. 60.
Podjetje za prevoznino c. kr. priv. juž. železnice. — Carinska agentura c. kr. glavnega carinskega urada
v Ljubljani. — Redni nabiralni promet na vse strani. — Reekspedicijska in skladišča. — Ekspresni
promet obojestr. — Transport in shranitev mobilja. — Agentura avstr. Lloydja.
Pisarna v mestu: Šelenburgova ulica 3. Centrala in skladišče: Cesta na južno železnico 7.
Podružnica: Glavni carinski urad, južni kolodvor. 257

MIHAEL KASTNER, Ljubljana
Kongresni trg št. 10

dobavlja najcenejše: špecerijsko blago; jedilno in živ. sol; petrol ej
(tudi v originalnih pločevinastih posodah); obdačen in neobdačen bencin za
motorje in avtomobile; gasolin, cigroin za razsejalstvo; gorilno olje za Diesel-
motorje; vseh vrst strojno olje; parafin itd. itd.

Vse mineralne vode in studenčne produkte
vedno sveže v zalogi.

Apno
priznано najboljšo kakovosti priporoča
FRANC WEINBERGER
posestnik apnenic v Zagorju ob Savi.

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad
K 8,000.000. K 800.000.
Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)
Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih
4 1/2 %

Za birmance

priporoča
„Angleško skladišče oblek“, O. Bernatovič,
Ljubljana, Mestni trg št. 5.
obleke, klobuke in slamnike za dečke, kakor tudi obleke za deklice.
Velikanska izbira izgotovljenih oblek za gospode in najnovejša konfekcija
za dame.

Pozor! Botri in botrice! Pozor!

Najcenejši in najugodnejši nakup za birmanska darila je edinole pri
FR. P. ZAJEC, Ljubljana, Stari trg 9.

Brez prisiljevanja za nakup si lahko
vsakdo ogleda mojo bogato zalogo naj-
boljših švicarskih ur za gospode in za
dame, tudi z briljanti, verižice, zapest-
nice, uhane, kakor tudi drugo zlatnino in srebrnino.

Niklasta moška ura . . . K 3-80	srebrna dolga verižica za
Srebrna damska ura . . . K 7-—	dame K 3-—
Srebrna moška ura . . . K 7-—	srebrna moška verižica K 2-30
14-kar. zlata damska ura K 22-—	uhani, zlato na srebro . K —95
14-kar. zlata moška ura K 44-—	14-kar. zlati uhani . . K 3-50

Pozor! Pozor!
V gostilni pri Travnu na Glincah
vsako nedeljo v veliki dvorani

PLES.

Za obilen poset se vljudno priporoča

Jos. Šeme, gostilničar.

Na dan pogreba pa je vsaka preiskava
ponehala, zaprte meščane so izpustili, ulice
oprostili verig in izhod in dohod v mesto je bil
zopet prost, zakaj ime morilčevega je bilo znano...
Kakor ogenj, ki obližne strehe slamnate
vasi, tako je šlo ime ubijalca od ust do ust med
ogromno množico, prisostvujočo pogrebu.
Ime plemiča Passavanta je bilo za hip
znano v celem Parizu.
Hardy je bil obsojen. Le še prijeli ga je
bilo treba, vreči v zapor, postaviti pred sod-
nike, obsoditi ga, sežgati na hitro ali po ma-
lem, odsekati mu roko pri zapestju, iztrgati
mu jezik in slednjic vreči njegov pepel v smrd-
ljivo greznico.
Govorica je šla, da je imel morilec za po-
magača rokovnjaško četo, ki se je spustila v
hud boj z burgundskimi ljudmi, hotečimi za-
jeti ubijalca, da se je le-ta rešil s pomočjo sa-
mega živega vraga na nedohitljivem konju in
da bo postal strašen ropar pariške okolice,
kakor ga še niso videli časi.
Boj in beg Passavantov je postal skoro
pravljica, strahota, ki je polnila izbe miro-
lubnih Parižanov v dolgih zimskih večerih.
Tudi grof d'Armagnac je slišal mnogo
različnega o ubijalcu Passavantu.
— Kdo je vendar ta človek? je vprašal
plemčič, ki mu je donal vest.
— Kakor je videti, je menil plemič, je bil
gospod Passavant v službi vojvode Ivana Nev-
strašnega. Pravi, da je mnogo popival z Oc-
quetonvillom, Scasom, Grinesom in Courte-
hensom, oziroma z vsemi stekliimi Burgundci.

— Tudi meni se je zdelo, da bo stvar
taka, je dejal grof s sonornim glasom. Ivan
Neustrašni meni, da uide zasluženi kazni, ali
moti se. Zakaj pravi ubijalec, to je — on! Pas-
savant, Passavant, kaj naj pomeni to, ako ne
roko, ki si jo je izbral lišjak, da je udarila.
Da, da vojvoda, tebi posvetim vso svojo pozor-
nost... Gorje pa človeku, ki je izvršil zločin,
gorje Passavantu!
Tako po pogrebu se je odpravil grof na
grad Pierrefonds, kjer je imel urediti vse po-
trebno za udobno bivališče nesrečni udovi Va-
lentin Milanski in spremeniti grad v trdnjavo,
ki naj bi kljubovala vsakemu napadu.
Ivan Neustrašni se je vračal od opravila v
spremstvu svoje trojice. Vsi so nosili široke
žalne pasove in vojvoda je držal v rokah težko
mašno knjigo. Z vojvodom ob istem času se je
vrnila v palačo tudi Margerita de Hainaut. V
zadnjem času je bila zelo shujšala, kar jo je
delalo še večjo.
Ko je Margerita šla mimo vojvode, se mu
je naklonila, kakor je to delala vedno pred svo-
jim možem. Ivan Neustrašni se je dotaknil z
roko in jo ustavil rekoč:
— Naš ljubljani bratranec pač potrebuje
mного molitve. Upam, da je dobila njegova
duša v vas gorečo priprošnjo!
— Da, moj soprog, je odgovorila Marge-
rita udano na pikre besede. Moliti hočem za
njegovo dušo in prositi Boga, da tolaži ne-
srečno vdovo Valentino...
— Lepo je madame, vaše početje in mnogo
zaslužnja si pridobite v očeh Gospodovih, za
mrtve in žive!...

Ker se pride dandanes pri hudi
konkurenci do denarja le potom

dobre reklame

svetujemo vsem, ki hočejo kaj ku-
piti ali prodati, ali ki iščejo službe,
da naj inserirajo v izbornem in
zelo razširjenem slovenskem ne-
: : odvisnem dnevniku : :

„DAN“

ker ima to inseriranje gotov uspeh.

Oglase za „DAN“ sprejema po
najnižjih cenah „Prva anončna pi-
sarna“ v Ljubljani, Francišanska
ulica št. 8, katera daje radevolje
tudi vse za to potrebne informacije.